

Eleccions

Dll, 13/09/2010 per Josep Roca

[Des de l'Amazònia occidental](#)

El primer diumenge d'octubre tindrem eleccions generals. La campanya electoral va començar oficialment el mes passat, però la pre-campanya fa mesos que dura. Això em dóna ocasió de reflexionar una miqueta sobre el camí cap a la democràcia.

Vaig viure encara al Brasil els últims temps del règim militar i la lluita popular per restaurar la democràcia i les eleccions lliures. Els anys de règim militar han deixat al país una herència no gaire bona i que encara no està totalment superada. Aquesta herència es manifesta en fets concrets com ara l'ocupació de la regió amazònica sense un estudi i planificació prèvies, la impunitat amb què persones amb càrrecs públics cometien els més diversos crims, o la falta de respecte amb què encara són tractats molts ciutadans per part dels òrgans públics.

Hi ha hagut i hi ha un lloable camí fet per la societat civil, moltes vagades liderada per la OAB (Orde dels Advocats del Brasil), i també amb iniciatives de la comunitat cristiana recollides per la Conferència Episcopal (CNBB). Entre aquestes iniciatives em sembla que cal destacar la conscienciació de no deixar-se comprar per cap candidat o per no vendre el vot. Una iniciativa que es va traduir en una llei que prohibeix a qualsevol candidat de fer regals o donar diners a un elector a canvi del vot. De fet, era un costum molt estès votar aquell candidat que havia ajudat la família amb una compra al supermercat, amb material de construcció per fer-se la casa, donant una camisa amb el seu nom estampat, o pagant una operació quirúrgica que hauria d'haver fet la Seguretat Social.

No està pas totalment eliminada la compra del vot. A les darreres eleccions municipals, a l'octubre farà dos anys, mentre esperava a l'estació d'autobusos el diumenge de bon matí, vaig ser testimoni de com dos joves rebien cadascun un feix de bitllets amb les instruccions sobre quant podien oferir, en metàl·lic o pagant serveis de bar o restaurant, a canvi del vot. I hi ha maneres més subtils de comprar el vot, com ara els polítics que tenen o controlen un hospital particular on són ateses persones que després se senten obligades a retribuir amb el seu vot i el dels seus familiars. Evidentment, aquest tipus de polítics no solen tenir gaire interès a fer que la sanitat pública funcioni.

Aquest any, just abans del començament de la campanya per a les eleccions generals, s'ha aprovat la llei coneguda com a "ficha limpa" o fitxa neta, que impedeix que persones que hagin estat condemnades per determinats delictes i no hagin complert la pena puguin ser elegides a càrrecs públics. L'Església, a través de la CNBB, ha estat també una de les forces impulsores de la llei. En el cas de l'Estat on visc, sé positivament que diversos polítics que ja havien llançat la seva candidatura a diversos càrrecs n'han estat exclosos per aquest motiu i no es podran tornar a presentar fins que no hagin complert les sentències que pesen sobre ells. En d'altres casos, la llei aprovada no serà capaç d'allunyar de les eleccions algunes persones amb greus acusacions perquè els seus advocats van presentant recursos a instàncies superiors que no se solen resoldre ràpidament, i les sentències definitives poden arribar quan la persona ja faci temps que exerceix el càrrec.

Típic del Brasil és també l'obligatorietat del vot. Els que hi són a favor diuen que,

si fos lliure, no votaria ningú. Els que hi estan en contra diuen que, si el vot fos realment lliure, votarien menys persones però ho farien de manera molt més conscient. Sigui com sigui, això té un vessant ben poc democràtic i lliure, i és que en certes ocasions es demana el comprovant d'haver votat. Fa poques setmanes vaig renovar el meu passaport brasiler i, entre els documents necessaris, calia presentar comprovant de votació (o justificant de no haver pogut votar) en les tres darreres eleccions que hi ha hagut al país. Tinc entès que passa el mateix quan es vol accedir a oposicions per a un càrrec públic. Una manera ben poc democràtica d'entendre la democràcia.